

**Najvyšší súd
Slovenskej republiky**

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa **M.** nar. X. bytom L. X. L., zastúpeného JUDr. L. advokátom, so sídlom L. X. V., proti odporcovi **Ing. V.**, podnikateľovi podnikajúcemu pod obchodným menom Ing. D.V., s miestom podnikania Š. X. N., IČO: X. zastúpeného A. s. r. o., so sídlom H. X. N., IČO: X. **o zaplatenie sumy 21 447,22 eur s príslušenstvom**, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. Z-2-30Cb/1599/93-1170 z 09. januára 2014 v spojení s opravným uznesením č. k. Z-2-30Cb/1599/93-1174 z 15. januára 2014, takto

r o z h o d o l :

Rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. Z-2-30Cb/1599/93-1170 z 09. januára 2014 v spojení s opravným uznesením č. k. Z-2-30Cb/1599/93-1174 z 15. januára 2014 **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Bratislave rozsudkom č. k. Z-2-30Cb/1599/93-1170 z 09. januára 2014 v spojení s opravným uznesením z 15. januára 2014 návrh zamietol. O trovách konania nerozhodol s poukazom na to, že o nich rozhodne samostatným uznesením podľa ust. § 151 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“)

V odôvodnení rozsudku krajský súd uviedol, že navrhovateľ si v návrhu na začatie konania z 13. 12. 1993 uplatnil proti odporcovi právo na zaplatenie sumy 817 535,52 Sk

titulom zaplattenia ceny diela. Krajský súd v konaní zistil, že navrhovateľ uzavrel s odporcom zmluvu o dielo, ktorej predmetom a účelom bolo vykonanie prác na stavbe „Rekonštrukcia farmy ošípaných A.“ v rozsahu do 2,5 mil. Sk. Vo februári 1993 odporca doručil navrhovateľovi návrh dodatku č. 1 k zmluve o dielo, v ktorom sa zmluvné strany mali dohodnúť na zrušení zmluvy ku dňu 01. 01. 1993 z dôvodu vykonania nekvalitnej práce, používania nekvalitných materiálov a celkového nedodržovania technologických postupov zo strany zhotoviteľa. Navrhovateľ tento dodatok nepodpísal a odporcu vyzval na prevzatie vykonaných prác. Keďže zo záveru znaleckého dokazovania vyplynulo, že navrhovateľ vykonal práce v rozsahu 661 834 Sk, krajský súd rozsudkom z 19. októbra 1998 zaviazal odporcu k zaplatteniu uvedenej sumy s úrokom z omeškania vo výške 0,1 % v súlade s čl. V bodom 4 zmluvy o dielo.

Na odvolanie odporcu Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „NS SR“) uznesením č. k. 6Obo/82/99-404 z 21. decembra 1999 zrušil napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Podľa názoru NS SR v konaní nebolo preukázané, ktoré stavebné práce a v akom rozsahu si odporca objednal, ale nesporne za časť vykonaných prác navrhovateľovi zaplatil a v časti, ktorá je predmetom konania sa bránil tým, že fakturované práce boli vykonané navyše.

Zo stavebného denníka krajský súd zistil, že tento obsahoval všetky práce, za ktoré sa navrhovateľ domáhal zaplattenia žalovanej sumy. V konaní bol vypočutý ako svedok Ing. B., ktorý na stavbe pôsobil ako stavebný dozor investora a ktorý potvrdil, že práce, ktoré boli objednané, boli „prenášané“ na firmu D. – odporcu, ktorý ich „prenášal“ na navrhovateľa. Aj ďalší svedok Ing V. potvrdil, že stavebný denník sa na stavbe viedol. Keďže zo znaleckého dokazovania, ako aj následne doplneného ďalšieho dokazovania vyplynulo, že navrhovateľ vykonal práce v hodnote 661 834 Sk, krajský súd rozsudkom z 9. októbra 2006 opätovne zaviazal odporcu k zaplatteniu uvedenej sumy spolu s úrokom z omeškania vo výške 0,1 %. Na odvolanie odporcu NS SR uznesením č. k. 3Obo/291/2006-935 zo 06. decembra 2007 zrušil napadnutý rozsudok krajského súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Podľa názoru NS SR účastníci konania neuzavreli zmluvu o dielo, pretože navrhovateľ nepredložil odporcom potvrdený súpis vykonaných prác a nie je

možné určiť, či a ktoré práce uvedené v stavebnom denníku navrhovateľ na základe objednávky vykonal pre odporcu. Okrem toho tiež nebolo preukázané, že medzi

navrhovateľom a odporcom došlo k dohode o cene diela. Keďže navrhovateľovi nevzniklo právo na peňažné plnenie na základe zmluvného záväzkového vzťahu, úlohou súdu prvého stupňa bolo uplatnený nárok navrhovateľa posúdiť titulom bezdôvodného obohatenia na strane odporcu.

V ďalšom konaní krajský súd uznesením č. k Z-2-30Cb/1599/93-1060 z 23. 03. 2011 pripustil zmenu návrhu v nasledovnom znení: Odporca je povinný zaplatiť navrhovateľovi sumu 8 069,99 eur istiny spolu s 3 % úrokom z omeškania zo sumy 8 069,99 eur za obdobie od 01. 04. 1993 do 30. 04. 1995 a s 22 % úrokom z omeškania zo sumy 8 069,99 eur za obdobie od 01. 05. 1995 až do zaplattenia, sumu 14 377,23 eur istiny spolu s 3 % úrokom z omeškania zo sumy 14 377,23 eur za obdobie od 14. 10. 1993 do 30. 04. 1995 a s 22 % úrokom z omeškania zo sumy 14 377,23 eur za obdobie od 01. 05. 1995 do zaplattenia. Právna zástupkyňa odporcu k zmenenému návrhu uviedla, že účinky zmeny návrhu nastali až dňa 23. 03. 2011, kedy súd pripustil zmenu návrhu uznesením vyhláseným na pojednávaní a zároveň v konaní vzniesla námietku premlčania práva, a to v časti istiny uplatnenej navrhovateľom vo výške 22 447,22 eur, ako aj v časti uplatneného úroku z omeškania, nakoľko právo navrhovateľa na vydanie bezdôvodného obohatenia v sume 22 447,22 eur spolu s príslušenstvom je premlčané. Krajský súd zistil, že podľa faktúr malo bezdôvodné obohatenie vzniknúť v rokoch 1992 a 1993, čo znamená, že pri zmenenom návrhu sa premlčalo v rokoch 2002 a 2003. Keďže súd bol povinný prihliadnuť na námietku premlčania práva (ust. § 107 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka), návrh na začatie konania v celom rozsahu zamietol. Návrhu právneho zástupcu navrhovateľa na ustanovenie znalca z odboru účtovníctva krajský súd nevyhovел s poukazom na to, že akceptoval námietku premlčania práva uplatnenú v konaní odporcom. Na odvolanie navrhovateľa NS SR uznesením č. k. 1Obo/67/2011-1131 zo 16. apríla 2013 napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Poukázal na to, že z podaní navrhovateľa doručených súdu dňa 26. 04. 2010 a dňa 10. 12. 2010 vyplýva, že navrhovateľ nimi zmenil – rozšíril petit pôvodne uplatnený v návrhu na začatie konania, keď namiesto zaplattenia sumy 661 834 Sk (21 968,86 eur) s 0,1 % úrokom z omeškania za každý deň omeškania od 14. 10. 1993 do zaplattenia (po čiastočnom zamietnutí návrhu v rozsudku krajského súdu z 19. 10. 1998) žiadal, aby súd zaviazal odporcu k zaplatteniu sumy 22 447,22 eur (8 069,99 eur + 14 377,23 eur) s 3 % a 22

% úrokom z omeškania z jednotlivých dlžných súm, z čoho je zrejmé, že k zmene návrhu podľa ust. § 95 ods. 1 O. s. p. došlo len v časti istiny a úroku z omeškania, o ktoré

navrhovateľ rozšíril pôvodný návrh na začatie konania. Krajský súd preto pochybil, keď aj pôvodne uplatnený nárok považoval za zmenu návrhu, ktorej účinky mali nastať dňom pripustenia zmeny návrhu na pojednávaní súdu dňa 23. 03. 2011 a následne nesprávne konštatoval, že celý nárok navrhovateľa na vydanie bezdôvodného obohatenia je premlčaný podľa ust. § 107 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), z dôvodu ktorého návrh na začatie konania v celom rozsahu zamietol, prihliadnuc na námietku premlčania, uplatnenú v konaní odporcom. S poukazom na uvedené odvolací súd uložil krajskému súdu opätovne sa zaoberať nárokom navrhovateľa na vydanie bezdôvodného obohatenia s tým, že úlohou krajského súdu bude uviesť aj konkrétnu skutkovú podstatu bezdôvodného obohatenia v zmysle ust. § 451 ods. 2 a nasl. OZ.

V ďalšom konaní krajský súd ustálil, že predmetom konania nie je záväzkovo-právny vzťah založený zmluvou o dielo, nakoľko takýto typ zmluvy podľa názoru NS SR nebol uzavretý. Navrhovateľ v konaní neustále menil petit, čo urobil v roku 2011 zmenou návrhu a jednak podaním zo 07. 11. 2013, v ktorom došlo k späťvzatiu návrhu v časti istiny a zároveň k rozšíreniu žalobného petitu v časti úrokov z omeškania. Konštatoval, že jeho úlohou bolo posúdiť nárok navrhovateľa z titulu bezdôvodného obohatenia s tým, že dôkazné bremeno o jeho vzniku spočívalo na navrhovateľovi.

Podľa názoru krajského súdu navrhovateľ neunesol dôkazné bremeno, pretože nepreukázal, že odporca je subjektom, ktorý hmotný výsledok prác skutočne užíva a má z neho prospech. Objekty, ktoré sú výsledkom stavebných prác (bez ohľadu na to, kto ich vykonal) užíva P., nakoľko tieto objekty sa nachádzajú v areáli tohto subjektu. Vykonaným dokazovaním bolo tiež preukázané, že v návrhu dodatku č. 1 k zmluve o dielo odporca navrhol navrhovateľovi zrušenie existujúcej spolupráce k 01. 01. 1993 a odovzdanie staveniska do 10. 02. 1993. Právny zástupca odporcu listom z 10. 02. 1993 vyzval navrhovateľa, aby dňa 15. 02. 1993 odovzdal objekty s tým, že týmto dňom končí vzájomná spolupráca v zmysle zmluvy o dielo.

V dodatku č. 2 z 03. 11. 2005 k znaleckému posudku č. 22/1996 zo 04. 10. 1998 znalec konštatoval, že nemohol a ani neurčoval cenu, ktorú je odporca povinný zaplatiť

navrhovateľovi za stavebné práce na stavbe „Rekonštrukcia farmy ošípaných A.“, pričom zároveň uviedol, že ani jedna zo strán mu nepredložila doklad o tom, aké práce si odporca

u navrhovateľa objednal. Odporca listom z 28. 05. 1993 reklamoval a vrátil navrhovateľovi faktúru č. 02/92 z 10. 03. 1993 a listom zo 06. 03. 1995 reklamoval a vrátil navrhovateľovi faktúru č. 10/93 z 21. 09. 1993, dôkazy, ktoré potvrdzujú, že zo strany navrhovateľa nebol žiadny dôvod na fakturáciu voči odporcovi a tiež, že odporca nie je subjekt, ktorý v tomto prípade získal bezdôvodné obohatenie. Zároveň konajúci súd dospel k záveru, že navrhovateľ nepreukázal, že bezdôvodné obohatenie sa získalo na jeho úkor, pretože nepreukázal, že práce boli vykonané práve ním. Súd mal preukázané, že navrhovateľ v čase od februára 1993 do 15. 03. 1993 nemohol vykonávať stavebné práce pre mínusové teploty. Všetky odovzdávané stavebné práce boli prevzaté zo strany P.A. ako užívateľschopné, teda k ich zhotoveniu muselo dôjsť skôr, ako došlo k začatiu preberacieho konania. Navrhovateľ však vystavil faktúru č. 02/92 v marci 1993 a faktúru č. 10/93 v septembri 1993. Svedok Ľ. vo výpovedi dňa 27. 11. 2000 uviedol, že na predmetnej stavbe pracovali aj iní subdodávatelia. Kolaudácia stavby sa uskutočnila dňa 09. 04. 1993, pričom druhá faktúra č. 10/93 bola vystavená až v septembri 1993, a to napriek tomu, že proces odovzdania diela začal už dňa 08. 02. 1993. Navrhovateľ až po siedmich rokoch trvania sporu a po vypracovaní pôvodného znaleckého posudku č. 22/96 v znení jeho doplnkov predložil stavebný denník, ktorý mal potvrdzovať vykonanie stavebných prác navrhovateľom. Podľa názoru krajského súdu predložené dôkazy nepotvrdzujú, že navrhovateľ vykonal predmetné stavebné práce a tým mu vznikla majetková ujma. Na základe skutkového stavu tak, ako bol uplatnený, nie je možné skonštatovať vznik bezdôvodného obohatenia na úkor navrhovateľa. Skutkový stav tak, ako bol súdom zistený, sa týka zmluvy o dielo, a nie bezdôvodného obohatenia na strane odporcu na úkor navrhovateľa. Na základe uvedeného krajský súd návrh ako nedôvodný zamietol.

Proti vyššie uvedenému rozsudku krajského súdu podal navrhovateľ v zákonom stanovenej lehote odvolanie, pretože krajský súd vec nesprávne právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav podľa ust. § 221 ods. 1 písm. h/ O. s. p., resp. krajský súd na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam podľa ust. § 205 ods. 2 písm. d/ O. s. p.

V úvodnej časti odvolania navrhovateľ (ďalej aj „odvolateľ“) poukázal na to, že krajský súd v záhlaví rozsudku uviedol nesprávne označenie odporcu a nesprávny predmet konania – sumu 21 447,22 eur s príslušenstvom, namiesto sumy 21 217,52 eur s príslušenstvom

a v závere rozsudku uviedol nesprávny dátum jeho vydania 09. 01. 2013, namiesto správneho dňa 09. 01. 2014.

Odvolaateľ uviedol, že nesúhlasí s rozsudkom krajského súdu a ani s jeho odôvodnením. Je nepochybné, že medzi účastníkmi konania došlo dňa 01. 09. 1992 k uzavretiu zmluvy označenej ako „Zmluva o dielo uzatvorená podľa ustanovení § 536 až § 565 zákona č. 513/91 Zb. – Obchodný zákonník“, na základe ktorej zo strany navrhovateľa došlo aj k reálnemu vykonaniu prác a zo strany odporcu aj k čiastočnému plneniu dňa 29. 03.1993 v sume 663,88 eur (20 000 Sk). Rešpektuje tiež právny názor NS SR v uznesení č. k. 3Obo/291/2006-935 zo 06. decembra 2007, podľa ktorého mu nevzniklo právo na peňažné plnenie na základe zmluvného záväzkového vzťahu, pričom úlohou krajského súdu bolo posúdiť jeho nárok z titulu bezdôvodného obohatenia s tým, že navrhovateľ musí uniesť dôkazné bremeno a preukázať, v akom rozsahu sa odporca na jeho úkor bezdôvodne obohatil.

Odvolaateľ ďalej uviedol, že trvá na tom, aby súd zaviazal odporcu k zaplateniu sumy vyčíslenej súdnym znalcom Ing. S. na základe vykonanej ohliadky a vyplývajúcej z faktúry č. 02/92 a konečnej faktúry č. 10/93, vrátane súpisov vykonaných prác. Z dokazovania vyplýva, že majetok odporcu sa zhodnotil o vykonané práce zo strany navrhovateľa, pričom hodnota vykonaných prác predstavuje žalovanú sumu. Faktúru č. 02/92 odporca osobne prevzal dňa 10.03.1993 aj s prílohami, ktoré obsahovali rozpis skutočne vykonaných prác, pričom na základe faktúry č. 50/93 odporca faktúroval tieto práce P.A. (ďalej aj „P.A.“ alebo „investor“), ktoré mu vyfaktúrovanú sumu zaplatilo v štyroch platbách v období od 18. 05. 1993 do 09. 07. 1993 v celkovej sume 40 583,48 eur, čo je zrejmé aj z potvrdenia investora z 25. 07. 1994. Práce, ktoré boli na stavbe realizované, boli vykonané na základe požiadaviek odporcu, resp. zodpovedných osôb, ktoré neuviedli žiadnu skutočnosť, ktorá by mala za následok spochybnenie ním vykonaných prác čo do rozsahu a kvality. Stavba bola dokončená a kolaudačné rozhodnutie z 09. 04. 1993 je osvedčením toho, že prevádzkareň je spôsobilá na prevádzku. Pri ohliadke znalca boli vykonané práce odsúhlasené aj zástupcom, resp. pracovníkom odporcu, ktorý bol prítomný pri ohliadke samej a na tomto základe bola potom

znalcom určená suma 21 217,52 eur. Pokiaľ by si odporca neobjednal práce v tom rozsahu, ktorý je predmetom tohto konania, je nelogické, aby na základe ním vystavenej faktúry č. 02/92 mu odporca dňa 29.03.1993 zaplatil sumu 663,88 eur. Zo súdneho spisu je tiež zrejmé, že práce, ktoré si odporca údajne neobjednal a boli navyše, odporca počas tohto súdneho sporu

nikdy nešpecifikoval, hoci ho k tomu písomne vyzval aj súdny znalec listom z 21. 02. 1996. V dodatku č. 2 znalec uzavrel, že stavba bola dokončená a došlo k jej odovzdaniu a prevzatiu s tým, že znalec sa v celom rozsahu pridržiaval znaleckého posudku č. 22/96 a jeho doplnku č. 1. Aj s poukazom na uvedené je nespochybniteľný rozsah ním vykonaných prác, ktoré pre odporcu vykonal.

Pokiaľ ide o dodatok č. 1 k zmluve o dielo, v ktorom sa strany mali dohodnúť na zrušení zmluvy k 01. 01. 1993 odvolateľ uviedol, že návrh tohto dodatku mu bol doručený až v mesiaci február 1993, teda už v čase, kedy sa začalo s odovzdávaním stavby investorovi. Zo strany odporcu doteraz nedošlo k prevzatiu ním vykonaním prác, hoci listom z 12. 05. 1993 bol vyzvaný na ich prevzatie, avšak napriek tomu odporca tieto práce investorovi odovzdal a dostal za ne zaplatené. Majetok odporcu sa preto zhodnotil o práce vykonané z jeho strany, a teda boli splnené všetky kumulatívne podmienky na uplatnenie jeho nároku voči odporcovi podľa ust. § 451 a nasl. OZ.

Z vyššie uvedených dôvodov odvolateľ navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie alebo napadnutý rozsudok zmenil tak, že odporca bude zaviazaný k zaplateniu sumy 21 217,52 eur s príslušenstvom, vrátane trov konania.

K odvolaniu navrhovateľa zaslal odporca písomné vyjadrenie, v ktorom uviedol, že podľa jeho názoru krajský súd dostatočne zistil skutkový stav, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec aj správne právne posúdil.

Odporca poukázal na to, že s ohľadom na protichodné tvrdenia navrhovateľa je nejednoznačné, akého nároku sa v tomto konaní domáha. Otázku právnej kvalifikácie nároku za navrhovateľa „vyriešil“ NS SR, ktorý ustálil, že k uzavretiu zmluvy o dielo nedošlo a krajský súd sa bude musieť zaoberať otázkou bezdôvodného obohatenia. Povinnosť uniesť dôkazné bremeno však spočívala na navrhovateľovi. Navrhovateľ v konaní opakovane žiadal,

aby mu súd uplatnený nárok priznal titulom bezdôvodného obohatenia, avšak v konaní nezmenil svoju argumentáciu a zotrval na skutkových okolnostiach podľa pôvodne uplatneného nároku, t. j. nároku titulom plnenia na základe zmluvy o dielo. Z povahy jednotlivých nárokov (záväzkovo-právny vzťah a bezdôvodné obohatenie) pritom vyplýva, že

tieto nároky vychádzajú z odlišných skutkových okolností a samotná zmena právnej kvalifikácie v tomto smere nie je postačujúca.

Odporca ďalej namietal, že navrhovateľ trvá na zaplatení sumy vyčíslenej znalcom Ing. S. a vyplývajúcej z faktúry č. 02/92 a konečnej faktúry č. 10/93 z titulu bezdôvodného obohatenia, avšak zo strany navrhovateľa došlo dňa 07. 11. 2013 k čiastočnému späťvzatiu návrhu v sume 1 229,70 eur, a teda navrhovateľ sa domáha priznania nároku nad rámec toho, čo je v súčasnosti predmetom konania. Namietal tiež, že predmetom znaleckého dokazovania nebolo skúmanie rozsahu prípadného bezdôvodného obohatenia.

Podľa názoru odporcu z vykonaného dokazovania vyplýva, že odporca nie je subjektom, ktorý hmotný výsledok prác skutočne užíva a má z nich prospech, nakoľko objekty užíva P.A.. Navrhovateľ tiež nepreukázal, že bezdôvodné obohatenie sa získalo na jeho úkor, pretože nepreukázal, že práce boli vykonané práve a jedine navrhovateľom. Uvedené vyplýva aj z dodatku č. 2 z 03. 11. 2005 k znaleckému posudku č. 22/96 zo 04. 10. 1998, v ktorom znalec v závere otázky č. 4 uviedol, že nemohol a ani neurčoval cenu, ktorú je odporca povinný zaplatiť navrhovateľovi za stavebné práce na stavbe „Rekonštrukcia farmy ošípaných A.“, pričom zároveň skonštatoval, že ani jedna strana mu nepredložila doklad o tom, aké práce odporca u navrhovateľa objednal.

Z vyššie uvedených dôvodov odporca navrhol, aby odvolací súd odvolanie navrhovateľa odmietol alebo napadnuté rozhodnutie krajského súdu potvrdil ako vecne správne. Zároveň si uplatnil náhradu trov odvolacieho konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací podľa ust. § 10 ods. 2 O. s. p., prejednal vec v medziach odvolania podľa ust. § 212 ods. 1 O. s. p., bez nariadenia pojednávania podľa ust. § 214 ods. 2 O. s. p. a dospel k záveru, že sú splnené zákonné podmienky na zrušenie napadnutého rozsudku krajského súdu.

Predmetom sporu je navrhovateľom uplatnené právo voči odporcovi na vydanie bezdôvodného obohatenia s príslušenstvom, nakoľko podľa záväzného právneho názoru NS SR v jeho uznesení č. k. 3Obo/291/2006-935 zo 06. 12. 2007 navrhovateľovi nevzniklo právo na zaplatenie peňažného plnenia na základe zmluvného záväzkového vzťahu založeného

písomnou zmluvou o dielo z 01. 09. 1992, pretože uvedená zmluva neobsahovala zákonom predpísané obsahové náležitosti nevyhnutné pre vznik tohto typu zmluvy podľa ust. § 536 a nasl. Obchodného zákonníka (ďalej aj „Obch. zák.“), t. j. presne určený predmet a cenu diela. Úlohou krajského súdu bolo preto posúdiť uplatnený nárok navrhovateľa z dôvodu vzniku bezdôvodného obohatenia na strane odporcu s tým, že dôkazné bremeno spočíva na navrhovateľovi. V ďalšom uznesení č. k. 1Obo/67/2011-1131 zo 16. apríla 2013 NS SR konštatoval, že z návrhu na začatie konania vyplýva, že navrhovateľ sa domáha voči odporcovi zaplataenia peňažného plnenia na základe opísania rozhodných skutkových okolností, z ktorých vyvodzuje uplatnený nárok, pričom uvedenie právneho titulu (t.j. právna kvalifikácia) nie je povinnosťou navrhovateľa, ale povinnosťou súdu v súlade s princípom „iura novit curia“ (súd pozná právo). V sporovom konaní dôkazné bremeno spočíva na navrhovateľovi, ktorého povinnosťou je na preukázanie ním tvrdených skutočností označiť alebo navrhnúť dôkazy podľa ust. § 120 ods. 1 O. s. p. Odvolací súd tiež dáva do pozornosti účastníkov aj rozhodnutia NS SR sp. zn. 5 Cdo 58/99 (61/2000 ZSP) a sp. zn. 2 Obdo 13/98 z 01.04.1998 (R 38/1999), z ktorých vyplýva, že „zmena právnej kvalifikácie nároku uplatneného navrhovateľom nie je zmenou návrhu v zmysle § 95 ods. 1 O. s. p.“ a „nejde o zmenu návrhu podľa § 95 ods.1 O. s. p., ak navrhovateľ po začatí konania ním uvádzané skutočnosti v návrhu na začatie konania doplní o ďalšie skutočnosti, ktorými odôvodňuje ním uplatnený nárok“. Rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. Odon/30/1994/Fa z 20. 04. 1995 (na ktoré poukazoval odporca) nie je záväzné pre súdy Slovenskej republiky (nejedná sa o rozhodnutie NS SR a zároveň sa nejedná ani o rozhodnutie, ktoré by malo povahu publikovaného judikátu).

Z napadnutého rozsudku vyplýva, že krajský súd označil za predmet sporu sumu 21 447,22 eur s príslušenstvom a po vykonaní dokazovania návrh v celom rozsahu zamietol. Z obsahu spisu však vyplýva, že navrhovateľ podaním z 09. 12. 2010 (doručeným súdu dňa 10. 12. 2010) uplatnil zmenu návrhu (jeho rozšírenie) na zaplataenie sumy 22 447,22 eur s príslušenstvom, o ktorej podľa ust. § 95 ods. 1 O. s. p. krajský súd rozhodol uznesením z 23.

10

03. 2011, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 13. 05. 2011 (podľa súdom vyznačenej doložky právoplatnosti na uznesení). Podaním zo 7. novembra 2013 (založené je v spise na č. l. 1151) navrhovateľ vzal návrh čiastočne späť v sume 1 229,70 eur a žiadal, aby súd zaviazal odporcu k zaplataeniu sumy 21 217,52 eur spolu so 17 % úrokom z omeškania od 05. 02. 1994 do zaplataenia. Na pojednávaní konanom dňa 21. 11. 2013 právna zástupkyňa odporcu súhlasila

s čiastočným späťvzatím návrhu. Na pojednávaní dňa 19. 12. 2013 krajský súd vyhlásil uznesenie, ktorým pripustil zmenu návrhu tak, že odporca je povinný zaplatiť navrhovateľovi sumu 21 217,52 eur spolu so 17 % úrokom z omeškania od 05. 02. 1994 do zaplatenia. Následne na ďalšom pojednávaní dňa 09. 01. 2014 krajský súd vyhlásil rozsudok, ktorým návrh v celom rozsahu zamietol, pričom ako predmet sporu v zápisnici o pojednávaní uviedol zaplatenie sumy 22 447,22 eur s príslušenstvom, t. j. sumu, ktorú následne uviedol aj v záhlaví napadnutého rozsudku. Z vyššie uvedeného vyplýva, že krajský súd procesne pochybil, keď napriek čiastočnému späťvzatiu návrhu v sume 1 229,70 eur a súhlas odporcu s týmto návrhom nerozhodol podľa ust. § 96 ods. 1 a ods. 2 O. s. p. o čiastočnom späťvzati návrhu v sume 1 229,70 eur. Uvedená vada konania (ust. § 212 ods. 3 O. s. p.) zároveň mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, keďže krajský súd návrh na začatie konania v celom rozsahu zamietol, pričom za predmet konania považoval sumu 21 447,22 eur s príslušenstvom, označenú v záhlaví rozsudku.

Zároveň odvolací súd upriamuje pozornosť krajského súdu aj na to, že po pripustení zmeny návrhu na základe uznesenia Krajského súdu v Bratislave č. k Z-2-30Cb/1599/93-1060 z 23. 03. 2011 zostalo predmetom sporu zaplatenie sumy 8 069,99 eur spolu s 3 % úrokom z omeškania zo sumy 8 069,99 eur od 01. 04. 1993 do 30. 04. 1995 a s 22 % úrokom z omeškania zo sumy 8 069,99 eur od 01. 05. 1995 do zaplatenia a zaplatenie sumy 14 377,23 eur s 3 % úrokom z omeškania zo sumy 14 377,23 eur od 14. 10. 1993 do 30. 04. 1995 a s 22 % úrokom z omeškania zo sumy 14 377,23 eur od 01. 05. 1995 do zaplatenia, pričom sumu 8 069,99 eur si navrhovateľ uplatnil na základe faktúry č. 02/92 a sumu 14 377,23 eur si navrhovateľ uplatnil na základe faktúry č. 10/93. Po čiastočnom späťvzati návrhu v sume 1 229,70 eur navrhovateľ uviedol, že požaduje zaplatenie sumy 21 217,52 eur so 17 % úrokom z omeškania od 05. 02. 1994 do zaplatenia (podanie navrhovateľa založené v spise na č. l. 1151), zaplatenie ktorej krajský súd pripustil uznesením z 19.12.2013. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku však nie je zrejmé, konkrétne aká časť z uplatnenej

sumy sa vzťahuje k faktúre č. 02/92, aká časť sa vzťahuje k faktúre č. 10/93 a ktorej faktúry (príp. obidvoch faktúr) sa týka suma 1229,70 eur, v ktorej vzal navrhovateľ návrh čiastočne späť. Podľa tvrdenia navrhovateľa prílohami faktúr bol súpis prác, ktoré navrhovateľ ako subdodávateľ vykonal pre odporcu, ktorý ich následne odovzdal investorovi P.A. a cenu týchto prác spolu s ďalšími prácami vykonanými v období január až marec 1993 odporca

vyúčtoval investorovi faktúrou č. 50/93 z 13. 04. 1993 (splatnou dňa 27. 04. 1993) v sume 1 222 618 Sk, pričom cenu týchto prác investor odporcovi zaplatil. Okrem toho navrhovateľ v konaní ďalej tvrdil, že faktúru č. 02/92 odporca osobne prevzal spolu s priloženým rozpisom prác, pričom vykonané práce a ani ich cenu v čase ich prevzatia odporca nenamietal, naopak z jeho strany došlo dňa 29.03.1993 k čiastočnému plneniu v sume 663,88 eur (20 000 Sk). Navrhovateľ tiež poukázal na to, že znalec Ing. S. pred vyhotovením znaleckého posudku uskutočnil ohliadku na mieste samom, kde prítomný pracovník odporcu navrhovateľom vykonané práce odsúhlasil. Odporca v konaní zase namietal, že navrhovateľ nepreukázal, že bezdôvodné obohatenie sa získalo na jeho úkor, pretože nepreukázal, že predmetné práce boli vykonané práve navrhovateľom. Zároveň poukázal na to, že hmotný výsledok prác užíva a má z nich prospech P.A., a nie odporca.

Po preskúmaní veci odvolací súd dospel k záveru, že krajský súd vo veci meritórne rozhodol na základe nedostatočne zisteného skutkového stavu a právneho posúdenia veci a krajský súd sa tiež nezaoberal relevantnými tvrdeniami navrhovateľa a odporcu a nezaujal k nim žiadny postoj napriek tomu, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetnom súdnej ochrany (viď III. ÚS 209/04, IV. ÚS 115/03). Európsky súd pre ľudské práva v rámci svojej judikatúry vyslovil, že právo na spravodlivý proces zahŕňa aj právo na riadne a vyčerpávajúce odôvodnenie súdneho rozhodnutia (napr. Ruiz Torija c/a Španielsko z 09. 12. 2004). Požiadavka riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia vyplýva z ust. § 157 ods. 2 O. s. p., podľa ktorého v odôvodnení rozsudku súd uvedie čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne,

jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé. Len odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré obsahuje náležitosti vyžadované ust. § 157 ods. 2 O. s. p. možno považovať za také odôvodnenie rozhodnutia, ktoré jednak spĺňa parametre zákonného rozhodnutia v zmysle ust. § 157 ods. 2 O. s. p. a jednak je

preskúmateľné zo strany odvolacieho súdu, t. j. predstavuje dostatočný podklad pre uskutočnenie prieskumu jeho vecnej správnosti v konaní o riadnom opravnom prostriedku. Pokiaľ súdne rozhodnutie neobsahuje náležitosti uvedené v ust. § 157 ods. 2 O. s. p., ide o rozhodnutie nepreskúmateľné a takéto rozhodnutie (arbitrárne) súdu porušuje právo účastníka na spravodlivý súdny proces a v konečnom dôsledku mu odníma možnosť konať pred súdom, pretože mu upiera možnosť náležite skutkovo a právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci opravných prostriedkov.

Úlohou krajského súdu v ďalšom konaní bude vykonať dokazovanie na zistenie, či na strane odporcu došlo k vzniku bezdôvodného obohatenia na úkor navrhovateľa, pričom krajský súd pri zisťovaní skutkového stavu sa musí zaoberať a následne v odôvodnení svojho rozhodnutia aj vysporiadať s relevantnými argumentmi oboch účastníkov konania. Tak, ako odvolací súd konštatoval už v predchádzajúcich svojich uzneseniach, dôkazné bremeno v sporovom konaní spočíva na navrhovateľovi, ktorý musí na preukázanie svojich tvrdení navrhnúť súdu vykonanie relevantných dôkazov.

Na základe vyššie uvedeného odvolací súd napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave podľa ust. § 221 ods. 1 písm. f/ a písm. h/ O. s. p. zrušil a podľa ods. 2 citovaného ustanovenia mu vec vrátil na ďalšie konanie, v rámci ktorého úlohou krajského súdu bude zistiť, či odporca sa obohatil na úkor navrhovateľa (kedy k tomu došlo, v akej výške a pod.), pričom bude potrebné osobitne sa zamerať na bezdôvodné obohatenie, ktoré podľa tvrdenia navrhovateľa malo vzniknúť vykonaním prác podľa faktúry č. 02/92 v sume 317 440,52 Sk a osobitne vykonaním prác podľa faktúry č. 10/93 v sume 500 095 Sk. Navrhovateľ tiež musí uviesť a preukázať, aká časť zo sumy 21 217,52 eur (ktorá zostala predmetom sporu po čiastočnom späťvzátí návrhu) sa vzťahuje k faktúre č. 02/92 a aká časť sa vzťahuje k faktúre č. 10/93. Zároveň bude potrebné zistiť, či na základe pokladničných dokladov z 29. 03. 1993, vystavených v sume 20 000 Sk, došlo k čiastočnej úhrade faktúry č. 02/92, nakoľko na uvedených pokladničných dokladoch je ako účel platby uvedená čiastočná

úhrada faktúry 2/93 (a nie faktúry 02/92) a v kladnom prípade následne skúmať, či čiastočnú úhradu faktúry možno považovať za uznanie záväzku podľa ust. § 407 ods. 3 Obch. zák. Rovnako bude potrebné sa zaoberať tvrdením navrhovateľa, že stavebné práce, ktoré mal vykonať navrhovateľ pre odporcu, odporca následne odovzdal investorovi, ktorý mu za ne zaplatil cenu diela vyúčtovanú faktúrou č. 50/93 z 13. 04. 1993. Dôkazné bremeno spočíva na navrhovateľovi, ktorý má právo súdu navrhnúť relevantné dôkazné prostriedky na

preukázanie svojich tvrdení, pričom súd môže výnimočne vykonať aj iné dôkazy ako navrhli účastníci, ak je ich vykonanie nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci (ust. § 120 ods. 1 O. s. p.).

V novom rozhodnutí vo veci krajský súd rozhodne aj o trovách odvolacieho konania (ust. § 224 ods. 3 O. s. p.).

Uznesenie prijal odvolací senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné podať odvolanie.

V Bratislave, 28. apríla 2015

JUDr. Juraj Seman, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Mária Némethová